

Пояснювальна записка

Дисципліна « Основи філософських знань» належить до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки спеціалістів.

Завдання для самостійної роботи розроблені відповідно до навчальної програми з дисципліни « Основи філософських знань», затвердженої Укоопспілкою 02.10.03.

Мета даних рекомендацій – допомогти студентам у самостійній роботі з вивчення тематичних питань курсу, винесених на самостійне опрацювання.

Навчальним планом на самостійну роботу передбачено 24 години. Самостійна робота складається з вивчення теоретичного матеріалу .

Працювати над засвоєнням матеріалу необхідно в такій послідовності:

- ознайомитись з темою та переліком питань передбачений для самостійного вивчення ;
- підібрати відповідну літературу; вивчити матеріал та скласти конспект;
- відповісти на запитання для самоконтролю.

Самостійну роботу слід виконувати в окремому зошиті

Навчальний матеріал, передбачений для самостійного вивчення, виноситься на семінарські заняття, тематичний контроль, підсумковий контроль знань студентів.

У кінці завдань для самостійної роботи подається орієнтований список літератури.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ п. п	Тема дисципліни.	Кіль-кість годин	Зміст самостійної роботи	Форма контролю
Розділ 1. Специфіка та структура філософського знання				
1.1.	Людське усвідомлення об'єктивної та суб'єктивної реальності	1	1. Теоретичні підсумки й практичні результати матеріалістичної та ідеалістичної розробки проблеми свідомості.	Тем. Контр. Підсумк. контр
1.2.	Моделювання філософських проблем.	2	1. Гуманізм та натурфілософія доби Відродження . 2. Класична німецька філософія.	Семінар тем.контр, підсумк.контр
1.3.	Типологія філософських систем.	2	1. Проблема сутності й існуванні, відчуження й свободи, життя й смерті у філософії екзистенціалізму (Хайдегер, Камю, Сартр).	Семінар тем.контр, підсук.контр
1.4.	Практичний спосіб людського буття.	1	1. Вимушена, відчужена діяльність, самодіяльність. 2. Практика й творчість. 3. Види творчості та їх специфіка.	Тем. Контр. Підсумк. контр
1.5.	Система філософських категорій	1	1. Рух і саморух. 2. Людська діяльність як особливий спосіб саморуху об'єктивної та суб'єктивної реальності.	Тем. Контр. Підсумк. контр
1.6.	Філософське вчення про розвиток. Закони діалектики.	2	1. Сутність альтернативних концепцій діалектики (метафізика, “негативна” діалектика, софістика, еkleктика, догматизм, релятивізм).	Тем. Контр. Підсумк. контр
1.7.	Основний зміст пізнавальної діяльності.	2	1. Проблема істини у філософії. 2. Відносність, об'єктивність і абсолютність істини в процесі пізнавальної діяльності.	Тем. Контр. Підсумк. контр
1.8	Форми і методи наукового пізнання.	1	1. Роль досвіду в науковому та поза науковому пізнанні..	Тем. Контр. Підсумк. контр
1.9.	Мета і цінність людської життєдіяльності.	1	1. Соціум як історія людської життєдіяльності.	Тем. Контр. Підсумк. контр
1.10	Практичний спосіб людського буття в природному та соціальному культурному просторі.	1	1. Реалізація способу життя людини через діяльність (виробництво, розподіл, обмін , споживання.)	Тем. Контр. Підсумк. контр

1.11	Глобальні проблеми сучасності. Соціально-економічні наслідки глобалізації.	2	1. Науковий погляд на перспективи розвитку людства, можливий аналіз системи “ людина - наука-технологія-суспільство”.	Семінар Тем. Контр. Підсумк. контр	
РОЗДІЛ 2. РЕЛІГІЄЗНАВСТВО					
2.1.	Еволюція і типи релігій	2	1.Методи і принципи релігієзнавства. 2. Суспільні функції релігії.	Тем. Контр. Підсум.контр	Пись- мова
2.2.	Локальні релігії. Світові релігії.	2	1. Походження, ідейні джерела буддизму. 2. Форми буддизму, його поширення.	Семінар Тем. Контр. Підсумк. контр	Пись- мова
2.3.	Релігійні конфесії та напрями.	2	1.Особливості мусульманської традиції 2. Сприйняття світу і місця людини в ньому.	Семінар Тем. Контр. Підсумк. контр	Пись- мова
2.4.	Соціальні інститути та спільності.	1	1. Державно-церковні відносини в Україні та її правове забезпечення..	Семінар Тем. Контр. Підсумк.	Пись- мова
2.5.	Спрямованість особистості.	1	1.Релігія як форма онтологічного самовизначення людини. 2.Атеїстичний екзистенціалізм.	Семінар Тем. Контр. Підсумк. контр	Пись- мова

Розділ 1. СПЕЦИФІКА ТА СТРУКТУРА ФІЛОСОФСЬКОГО ЗНАННЯ.

Тема: 1.1. ЛЮДСЬКЕ УСВІДОМЛЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОЇ І СУБ'ЄКТИВНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.

1. Теоретичні підсумки й практичні результати матеріалістичної та ідеалістичної розробки проблеми свідомості

Література: Буслинський В.А., Скрипка П.І. *Основи філософських знань.* Львів, 2005 Т.11.1-11.2; Петрушенко В.Л. *Основи філософських знань.* Львів, 2008 Т.12.1; Подольська Е.А. *Філософія.* К. 2006. Р.6. с.445-459.

Запитання для самоперевірки.

1. Яким ви розумієте співвідношення відображення і свідомості?
2. Якими є підсумки та результати матеріалістичної розробки проблеми свідомості?
3. Якими є підсумки та результати ідеалістичної розробки проблеми свідомості?
4. У чому проявляється «вторинність» свідомості, її залежність від матерії?

Тема: 1.2. МОДЕЛЮВАННЯ ФІЛОСОФСЬКИХ ПРОБЛЕМ

1. Гуманізм та натурфілософія доби Відродження .
2. Класична німецька філософія.

Література: Буслинський В.А., Скрипка П.І. *Основи філософських знань.*

Львів, 2005, Т.3,5; Петрушенко В.Л. *Основи філософських знань.* Львів, 2008, Т.5,7; Подольська Е.А. *Філософія.* К. 2006 р.3 С.112-123,147-178.

Запитання для самоперевірки

1. Поясніть основну суть поняття «гуманізм».
2. Якими є основні досягнення доби Відродження?
3. Якими ідеалами керувалися філософи доби Відродження?
4. Які основні проблеми розглядав І.Кант?
5. Яке значення надає Й.Г. Фіхте мислячому «Я»?
6. Якими є основні ознаки натурфілософії Шеллінга?
7. У чому основне досягнення філософії Г.В.Гегеля?
8. У чому гуманістичний зміст антропологічного матеріалізму Л.А.Фейєрбаха?

Тема: 1.3.ТИПОЛОГІЯ ФІЛОСОФСЬКИХ СИСТЕМ

1. Проблема сутності й існуванні, відчуження й свободи, життя й смерті у філософії екзистенціалізму (Хайдегер, Камю, Сартр).

Література: Буслинський В.А., Скрипка П.І. *Основи філософських знань.* Львів, 200 ,Т.7.2; Петрушенко В.Л.*Основи філософських знань.* Львів, 2008.Т.8.20-8.4; Подольська Е.А. *Філософія.* К. 2006.Т.4 С.219-226.

Запитання для самоперевірки

1. Що означає поняття «екзистенція»?
2. У чому полягає суттєва відмінність у екзистенціальних поглядах А.Камю та Ж.П.Сартра?
3. У чому особливості релігійного та атеїстичного екзистенціалізму?
4. Назвіть основні поняття та категорії екзистенціальної філософії.
5. Чому А.Камю називає найважливішим питання філософії проблему самогубства?

Тема: 1.4. ПРАКТИЧНИЙ СПОСІБ ЛЮДСЬКОГО.

1. Вимушена, відчужена діяльність, самодіяльність.
2. Практика й творчість.
3. Види творчості та їх специфіка.

Література: Буслинський В.А., Скрипка П.І. Основи філософських знань. Львів, 2005. Т.12.3-12.5; Петрушенко В.Л. Основи філософських знань. Львів, 2008. Т.13.1,13.3; Подольська Е.А. Філософія. К. 2006.р.6.С.459-467

Запитання для самоперевірки

1. Як співвідносяться поняття «діяльність» і «праця»?
2. У чому полягає специфіка людської діяльності як особливого прояву активності?
3. Які види діяльності вам відомі? За якими показниками вони визначаються?
4. Охарактеризуйте діяльність як відчужену самостійну суспільну силу.
4. У чому полягають особливості самордіяльності людини?
5. Як співвідносяться практика і творчість?
6. Якими рисами має відрізнятися творча особистість?
7. Охарактеризуйте творчість як форму людської діяльності.
8. За якими принципами розрізняють види творчості?
9. Чому творчість завжди зорієнтована на майбутнє?

Тема: 1.5. СИСТЕМА ФІЛОСОФСЬКИХ КАТЕГОРІЙ.

- 1. Рух і саморух.**
- 2. Людська діяльність як особливий спосіб саморуху об'єктивної та суб'єктивної реальності.**

Література: Буслинський В.А., Скрипка П.І. *Основи філософських знань.* Львів, 200. Т.8.8-8.10; Петрушенко В.Л. *Основи філософських знань.* Львів, 2008. Т.11.2, 11.3; Подольська Е.А. *Філософія.* К. 2006.Р.6. С.428-436, 459-467.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке онтологія?
2. Як формуються уявлення про світ?
3. Розкрийте філософський зміст понять «рух», «саморух».
4. Поясніть зв'язок саморуху матерії та саморозвитку світу.
5. У чому полягають особливості суто людської діяльності?
6. Яким чином діяльність поєднує людину зі світом?
7. Що означає термін «екзистенціал»?
8. Які наслідки людської діяльності загрожують фізичною ліквідацією людства?

Тема:1.6. ФІЛОСОФСЬКЕ ВЧЕННЯ ПРО РОЗВИТОК. ЗАКОНИ ДІАЛЕКТИКИ

1. Сутність альтернативних концепцій діалектики (метафізика, “негативна” діалектика, софістика, еkleктика, догматизм, релятивізм).

Література: Буслінський В.А., Скрипка П.І. Основи філософських знань. Львів, 2005.Т.9.9-9.11; Петрушенко В.Л.Основи філософських знань. Львів, 2008.Т.17.3.

Запитання для самоперевірки

1. Назвіть загальні принципи діалектики.
2. Поясніть у загальних рисах сутність альтернативних концепцій діалектики.
3. Особливості метафізики як альтернативи діалектики з точки зору теорії розвитку.
4. Особливості « негативної» діалектики
5. Основні положення софістики і еkleктики як альтернативних діалектиці концепцій.
6. Суть догматизму і релятивізму як альтернатив діалектики,

Тема:1.7 ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

- 1. Проблема істини у філософії.**
- 2. Відносність, об'єктивність і абсолютність істини в процесі пізнавальної діяльності**

Література: Буслинський В.А., Скрипка П.І. *Основи філософських знань.* Львів, 2005.Т.12.2,12.6; Петрушенко В.Л.*Основи філософських знань.* Львів, 2008. Т.15.3-15.4; Подольська Е.А. *Філософія.* К. 2006.Р. с.589-598.

Запитання для самоперевірки

1. Через які поняття конкретизується традиційна концепція істини?
2. У чому полягає суть вимоги про конкретність істини?
3. Як визначається заблудження в сучасній гносеології?
4. Завдяки яким своїм суттєвим характеристикам саме практика є основним критерієм істини?
5. У чому полягає діалектика абсолютного та відносного в об'єктивній істині?

Тема:1.8. ФОРМИ І МЕТОДИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ.

1. Роль досвіду в науковому та поза науковому пізнанні..

Література: Петрушенко В.Л. Основи філософських знань. Львів, 2008. Т.16.4; Подольська Е.А. Філософія. К. 2006. Р.9.с.622-630.

Запитання для самоперевірки

1. Як співвідносяться поняття «практика» і «досвід»?
2. Які функції досвіду?
3. У чому специфіка практики як способу освоєння світу?
4. Дайте характеристику взаємозв'язку практичної і теоретичної діяльності.

Тема: 1.9. МЕТА І ЦІННІСТЬ ЛЮДСЬКОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.

1.Соціум як історія людської життєдіяльності.

Література: Буслінський В.А., Скрипка П.І. *Основи філософських знань.* Львів, 2005. Т.13.1-13.3; Петрушенко В.Л. *Основи ффілософських знань* Львів, 2008.Т.19.2; Подольська Е.А. *Філософія.* К. 2006.Р.631-636.

Запитання для самоперевірки

1. Що означає поняття «суспільне життя»?
2. Які проблеми розглядає соціальна філософія?
3. Особливості соціуму як предмета пізнання.
4. Особливості суспільства як реального процесу життєдіяльності людей.

Тема: 1.10. ПРАКТИЧНИЙ СПОСІБ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ В ПРИРОДНОМУ ТА СОЦІАЛЬНОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ.

- 1. Реалізація способу життя людини через діяльність (виробництво, розподіл, обмін , споживання.**

Література: Буслинський В.А., Скрипка П.І. Основи філософських знань. Львів, 2005.Т.13.5; Петрушенко В.Л.Основи ффілософських знань Львів, 2008. Т.19.4; Подольська Е.А. Філософія. К. 2006.Р.11. с.672-679.

Запитання для самоперевірки

1. У чому специфіка соціального пізнання?
2. Якою є роль діяльності в структурі соціального?
3. Що розуміється під інституціональністю діяльності?
4. Чому інституціональна система притаманна лише людському світові?
5. У чому полягає суть категорії « спосіб життя»?
6. Які провідні елементи виділяються в структурі безпосереднього виробництва?

Тема 1.11. ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.

- 1. Науковий погляд на перспективи розвитку людства, можливий аналіз системи “ людина - наука-технологія-суспільство”.**

Література: Буслинський В.А., Скрипка П.І. *Основи філософських знань.* Львів, 2005.Т.13.6; Петрушенко В.Л.*Основи філософських знань.* Львів, 2008. Т.16.4; Подольська Е.А. *Філософія.* К. 2006.Р.10. с.641-649.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке соціальне передбачення?
2. Які функції виконує соціальне прогнозування?
3. У чому полягає гуманстична місія передбачення майбутнього?
4. У чому різниця між прогностикою і футурологією?

Тема: 2.1. ЕВОЛЮЦІЯ І ТИПИ РЕЛІГІЙ.

- 1. Методи і принципи релігієзнавства.**
- 2. Суспільні функції релігії.**

Література: Черній А.М. Релігієзнавство: Посібник –К.: «Академ видав»,2003. Р.1.с.15-2, Р.2.с.49-53; Лубський В.І.Горбаченко Т.Г.Лубська М.В. Яковенко А.І. Релігієзнавство: Підручник-К.: 2010. Р.1.5.

Запитання для самоперевірки

1. Які ви знаєте методи пізнання по відношенню до релігієзнавства?
2. В чому полягає суть основних методів?
3. Що включає в себе система наукових принципів?
4. У чому полягає суть основних державних правових документів про свободу совісті?
5. Яким є основні функції релігії?
6. Дайте характеристику основних функцій релігії.
7. Чому найважливішою суспільною функцією релігії є світоглядна?

Тема 2.2. ЛОКАЛЬНІ РЕЛІГІЇ. СВІТОВІ РЕЛІГІЇ.

- 1. Походження, ідейні джерела буддизму.**
- 2. Форми буддизму, його поширення**

Література: Черній А.М. Релігієзнавство: Посібник –К.: «Академ видав»,2003.Р.4.с.113-124; Лубський В.І.Горбаченко Т.Г.Лубська М.В. Яковенко А.І. Релігієзнавство: Підручник-К.: 2010. Р.8.1-8.5.

Запитання для самоперевірки

1. Коли виник буддизм?
2. Хто був засновником буддизму?
3. Прокоментувати чотири основні постулати буддизму?
4. Що таке нирвана?
5. У чому полягає особливості віровчення буддизму?
6. Назвіть основні школи буддизму.
7. Що таке « вища моральність» для буддистів?

Тема:2.3. РЕЛІГІЙНІ КОНФЕСІЇ ТА НАПРЯМИ.

1. Особливості мусульманської традиції сприйняття світу і місця людини в ньому.

Література: Черній А.М. Релігієзнавство: Посібник –К.: «Академ видав»,2003. Р.4.с.171-179; Лубський В.І.Горбаченко Т.Г.Лубська М.В. Яковенко А.І. Релігієзнавство: Підручник-К.: 2010.Р.14.5.

Запитання для самоперевірки

1. Які книги є священними книгами ісламу?
2. Що таке джихад?
3. Охарактеризуйте культурні досягнення ісламу.
4. У чому особливості віровчення мусульманської релігії?
5. Охарактеризуйте основні обв'язки мусульман.

Тема: 2.4. СОЦІАЛЬНІ СПІЛЬНОСТІ ТА ІНСТИТУТИ.

1. Державно-церковні відносини в Україні та її правове забезпечення.

Література: Черній А.М. Релігієзнавство: Посібник –К.: «Академ видав», 2003 Р.б.с.286-302; Лубський В.І.Горбаченко Т.Г.Лубська М.В. Яковенко А.І. Релігієзнавство: Підручник-К.: 2010. Р.16.1-16.3.

Запитання для самоперевірки

1. Які законодавчі акти регулюють свободу віросповідання в Україні?
2. Які основні положення визначені в галузі релігійного життя в Україні?
3. Яким чином розподіляються права і обов'язки між церквою і державою в Україні?
4. Охарактеризуйте основні положення Закону « Про свободу совісті та релігійні організації».

Тема: 2.5. СПРЯМОВАНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ.

1.Релігія як форма онтологічного самовизначення людини.

2.Атеїстичний екзистенціалізм.

Література: Черній А.М. Релігієзнавство: Посібник –К.: «Академ видав»,2003.Р.2.с.40-48, Р.5.с.208-211; Лубський В.І.Горбаченко Т.Г.Лубська М.В. ЯковенкоА.І. Релігієзнавство: Підручник-К.: 2010. Р.2.3-2.4.

Запитання для самоперевірки

1. Як визначалися походження і сутність релігії на різних етапах розвитку філософії?
2. Чому людина онтологічно залежить від релігії?
3. Як протягом історії сприймалися стосунки Людини з Космосом?
4. Яким чином релігія допомагає людині зрозуміти своє місце у світі?
5. Якими є основні положення атеїстичного екзистенціалізму?
6. Як визначається роль Бога по відношенню до людини?
7. Чому філософія Ж.П.Сартра є новою формою атеїзму?

Перелік навчально – методичної літератури

1. Конституція України від 28.червня 1996 р.
2. Закон України “ Про свободу совісті та релігійні організації”
23.04.91р.
3. Загальна декларація з прав людини (Прийнята і проголошена резолюцією
217 (111) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.48).
4. Декларація про права осіб, які належать до національних чи етнічних,
релігійних чи
мовних меншин (Проголошена резолюцією 36/55 Генеральної
Асамблеї ООН
від 25.11.81.).
5. Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г., Філософія .- К.: Либідь,
2002.
6. Бусливський В.А.Скрипка П.І.Основи філософських знань.Підручник,
Львів 2005.
7. Вандишев В.М. Філософія. Підручник К. 2005.
8. Історія релігії в Україні: Навч. Посіб. Для вузів (За
ред.А.М.Колодного, П.Л.Яроцького, - К.: Знання 2001.)
9. Лубський В., Горбаченко Т., Лубська М. Релігієзнавство. Підручник -
К.: 2010.
- 10.Лубський В., Теремко В., Лубська М. Релігієзнавство.- К.: Академія
2002.
11. Огородник І.В.,Огородник В.В. Історія філософської думки в Україні:
Курс лекцій: Навч. Посіб. Для вузів. –К.: Знання 2002.
- 12.Петрушенко В.Л..Філософія. Львів 2008.
- 13.Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія,
логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навч. Посібник . К.: 2006.
- 14.Релігієзнавство.Підручник для вузів.(За ред.С.А.Бублика.-
К.:Юрінком.2002.)
- 15.Релігієзнавство. Підручник для вузів.(Лубський В.І., Бурлак С.М. та ін.
– К.: Академія , 2002.)
- 16.Релігієзнавство.Навчальний посібник.(За ред.МозговогоЛ.І.,Бучми
О.В.-К.: 2009.)
- 17.Сілаєва Т. Філософія. Курс лекцій. –Тернопіль, 2003.
- 18.Філософія. Підручник . За ред.Ю.В.Осічнюка. – К. 2003.
- 19.Філософський енциклопедичний словник. – К.: Знання 2002.
- 20.Щерба С.П. Філософія. Навчальний посібник –К. 2003.
21. Черній А.М. Релігієзнавство: Посібник.- “Академвидав”.2003.